

ЗАКОН

О ДОПУНИ ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ

Члан 1.

У Закону о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04 – УС, 84/04 – др. закон, 85/05, 101/05 – др. закон, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19 – УС, 86/19 и 62/21), после члана 80а додаје се члан 80в који гласи:

„Члан 80в

Изузетно од члана 80. овог закона, пензија се почев од пензије за месец новембар 2022. године усклађује за 9%.

Усклађени износ пензије из става 1. овог члана представља основ за даље усклађивање пензије у складу са чланом 80. овог закона.”

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 70. Устава Републике Србије, којим је прописано да се пензијско осигурање уређује законом и да се Република Србија стара о економској сигурности пензионера, као и у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Тренутна економска ситуација, коју карактерише снажан раст инфлације, како у Републици Србији тако и у другим земљама, неминовно се одражава на стандард корисника пензије. Имајући то у виду, након сагледавања и анализе могућих решења за ублажавање ове ситуације, закључено је да је у овом тренутку неопходно додатно унапредити стандард корисника пензије, с обзиром да је у питању нарочито осетљива категорија становништва.

Позитивни економски ефекти до сада предузетих мера реформе система пензијског и инвалидског осигурања, омогућили су простор и финансијска средства за ванредно повећање пензија, што неће утицати на редовну примену већ прописаних мера у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04 – УС, 84/04 – др. закон, 85/05, 101/05 – др. закон, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19 – УС, 86/19 и 62/21 – у даљем тексту: Закон): усклађивање пензија, исплату новчаног износа као увећања уз пензију, исплату једнократне помоћи у износу који утврди Влада.

С обзиром на наведено, предлаже се допуна Закона тако да се, изузетно од члана 80. Закона, износ пензије за месец новембар 2022. године усклађује за 9% и тај усклађени износ пензије представља основ за даље усклађивање пензија у складу са Законом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. Предлога закона предвиђено је да се, изузетно од члана 80. Закона, износ пензије за месец новембар 2022. године усклађује се за 9%. Тај усклађени износ пензије представља основ за даље усклађивање пензије у складу са одредбом члана 80. Закона.

У члану 2. Предлога закона предвиђено је да овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона средства су обезбеђена Финансијским планом Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за 2022. годину.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Укупна друштвено-економска ситуација актуелизовала је питање висине пензија с обзиром на нагли и велики пораст инфлације. Пошто се овакав раст инфлације није могао предвидети, оцењено је да је неопходно предузети додатну меру заштите корисника пензија као посебно осетљиве категорије становништва. Имајући у виду изнето, пошто се понуђено законско решење доноси због околности које се нису могле предвидети, доношење овог закона по хитном поступку омогућило би Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање да благовремено исплати увећани износ пензија, а у циљу побољшања финансијског положаја корисника пензија и тиме отклањања евентуалних штетних последица због тренутне ситуације, што је од општег интереса.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Предлаже се да овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, како би се обезбедило ефикасно и несметано функционисање система пензијског и инвалидског осигурања, а у циљу побољшања финансијског положаја корисника пензија.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ
И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ КОЈЕ СЕ ДОПУЊУЈУ

ЧЛАН 80В

ИЗУЗЕТНО ОД ЧЛАНА 80. ОВОГ ЗАКОНА, ПЕНЗИЈА СЕ ПОЧЕВ ОД ПЕНЗИЈЕ ЗА МЕСЕЦ НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ УСКЛАЂУЈЕ ЗА 9%.

УСКЛАЂЕНИ ИЗНОС ПЕНЗИЈЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДСТАВЉА ОСНОВ ЗА ДАЉЕ УСКЛАЂИВАЊЕ ПЕНЗИЈЕ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 80. ОВОГ ЗАКОНА.

ЧЛАН 2.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ НАРЕДНОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Предложени Закон о допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању (у наставку: Закон) има за циљ очување економске сигурности корисника пензије и заштиту њиховог стандарда, с обзиром на снажан раст инфлације. Пошто се овакав раст инфлације није могао предвидети, оцењено је да је неопходно предузети додатну меру заштите корисника пензије као посебно осетљиве категорије становништва.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у Закону

Предложеним решењем се унапређује стандард корисника пензија које исплаћује Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање.

Према предложеном решењу, износ пензије за месец новембар 2022. године повећава се за 9%, а тај увећани износ пензије представља основ за усклађивање пензије у складу са чланом 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. То би значило да ће се пензије у просеку номинално повећати за 2.786 динара.

2. Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди

Примена Закона допринеће побољшању стандарда корисника пензије, а за спровођење овог закона средства су обезбеђена Финансијским планом Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, тако да неће створити трошкове грађанима и привреди.

3. Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он стварати

Предложеном одредбом Закона се унапређује стандард корисника пензије. Имајући у виду то да корисници пензија чине више од 20% становништва Републике Србије, примена ове мере допринеће побољшању финансијског положаја великог дела популације, а тиме и отклањању евентуалних штетних последица изазваних растом инфлације, што је од општег интереса. Предложено повећање пензија не захтева додатне трансфере из буџета за исплату права из пензијског и инвалидског осигурања, зато што су приходи по основу доприноса већи од првобитно планираних, а такође су и расходи мањи од планираних, због смањења броја корисника пензија и других права из пензијског и инвалидског осигурања.

Имајући у виду да је општи ниво цена у септембру 2022. године повећан за 11,4% у односу на почетак године, предложеним повећањем висине пензија се умањује негативни ефекат раста инфлације на стандард корисника пензија. С обзиром да узроци инфлације нису на страни тражње него су углавном последица раста цена енергије, трошкова производње и проблема у производним ланцима и ланцима снабдевања, а имајући у виду смањену куповну моћ пензија од почетка године, не очекује се да ће предложено повећање утицати на повећање инфлације.

4. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Предложена допуна закона нема утицаја на привредне субјекте.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону

Питање висине пензије је увек актуелно као тема разговора са представницима организација пензионера. Имајући у виду да је предложено да се, због наведених околности, Закон донесе по хитном поступку, а посебно с обзиром на позитивне ефекте на стандард корисника пензије, о Закону није одржана јавна расправа.

6. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања надлежно је за спровођење Закона, за његову уједначену примену на територији Републике, као и за давање мишљења о његовој примени.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, као надлежан за спровођење пензијског и инвалидског осигурања, прилагодиће своје активности измењеним законским одредбама.

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Према важећим прописима, пензије се усклађују једном годишње, у јануару. Имајући у виду снажан и неочекиван раст инфлације у овој години (инфлација је у септембру износила 11,4%, мерено у односу на децембар претходне године), јавила се потреба за додатним увећањем примања корисника пензија, за шта постоји одговарајући фискални простор. Имајући у виду већи раст прихода по основу доприноса у односу на планирани износ, као и мање расходе од планираних, због смањења броја корисника права из пензијског и ивналидског осигурања, предложеним повећањем пензија за 9% умањује негативни ефекат раста инфлације на стандард корисника пензија и других права из пензијског и ивналидског осигурања, а истовремено се не нарушава фискална ситуација, тј. не ствара се потреба за додатним трансферима из буџета.

Друге опције за постизање предвиђеног циља нису разматране јер се циљ може постићи искључиво допуном Закона о пензијском и инвалидском осигурању, којим се уређује питање усклађивања пензија. Према одредбама наведеног прописа, све пензије се усклађују у истом процентуалном износу зато што се на тај начин обезбеђује да примања свих корисника задрже своју куповну моћ у истом проценту, што значи да ће им се на једнак начин задржати или увећати стандард. Поред тога, на тај начин се задржава постојећи релативни однос између пензија свих корисника. Уједначавањем износа пензија, у неоправдано повољан положај би били стављени корисници који су провели мањи број година у осигурању и имали ниске зараде током осигурања, тј. у мањој мери су допринели систему. С друге стране, корисници који су провели дужи период у осигурању и који су имали више зараде током осигурања примали би ниже пензије у односу на укупан износ доприноса плаћен током осигурања.

ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ЖЕЛЕ ПОСТИЋИ ДОНОШЕЊЕМ ДОПУНА ЗАКОНА

Како је већ наведено, циљ доношења допуне Закона је очување економске сигурности корисника пензије и заштита њиховог стандарда, с обзиром на економску ситуацију и пораст инфлације. То значи да ће исплатом увећаног износа пензије у децембру 2022. године у великој мери бити умањен негативни ефекат инфлације на стандард пензионера у овој години и ствара се основа за даљи раст примања у наредној години. Напомињемо да је општи ниво цена порастао за 11,4% у периоду од децембра 2021. до септембра 2022. године.

ИНФОРМАЦИЈА О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА У ТОКУ ИЗРАДЕ ПРЕДЛОГА/ НАЦРТА ПРОПИСА

1) Да ли су у току израде предлога/нацрта прописа спроведене консултације са циљним групама и заинтересованим странама* (ако нису спроведене потребно је навести разлог)?

Приликом израде Предлога закона о допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању, нису спроведене консултације са циљним групама и заинтересованим странама, с обзиром да није реч о суштинским изменама и допунама Закона. Наиме, Предлог закона се доноси у циљу унапређења стандарда корисника пензија које исплаћује Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, тако да се износ пензије за месец новембар 2022. године повећава се за 9%, а тај увећани износ пензије представља основ за усклађивање пензије у складу са чланом 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

У сваком случају, приликом припреме и разматрања суштинских измена и допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању, биће спроведене и консултације, као што је то било и до сада.

2) У ком временском периоду су спроведене консултације?

/

3) Које методе/технике консултација су коришћене (фокус група, округли сто, полуструктурирани интервју, панел, анкета, прикупљање писаних коментара, итд.)?

/

4) Ко су били учесници консултативног процеса?

/

5) Које примедбе, сугестије и коментари упућени током спровођења процеса консултација су прихваћени и уврштени текст у предлога/нацрта прописа?*

6) Које примедбе, сугестије и коментари упућени током спровођења процеса консултација нису уважени и који су разлози за њихово неприхватање?*

/

Циљне групе и заинтересоване стране чине представници релевантних организација цивилног друштва, струковних удружења и научно-истраживачких организација, као и представници јавне управе, укључујући и релевантне органе државне управе.

** Пожељно је представити упућене примедбе, сугестије и коментаре на:

- начела и сврху уређења односа у пропису;
- разраду и прецизирање појединачних решења.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА
ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

2. Назив прописа

Предлог закона о допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању
Draft Law amending Law on Pension and Disability Insurance

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну саржину прописа

Споразум не садржи одредбе које се односе на нормативну садржину Предлога закона о допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Област пензијског и инвалидског осигурања посебно се регулише у свим земљама и у непосредној је зависности од специфичних друштвено-економских услова тих земаља. Из тог разлога се системи пензијског и инвалидског осигурања и међусобно разликују, те нису подложни међусобном усклађивању у мери, како је то случај са другим областима.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

Пошто Споразум не садржи одредбе које се односе на нормативну садржину Предлога закона о допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању, усклађивање законодавства наше земље из области пензијског и инвалидског осигурања са законодавством Заједнице, извршиће се у општем року за усклађивање законодавства према члану 72. Споразума, односно на основу програма договореног између Европске комисије и Републике Србије.

в) Оцена испуњености обавезе које произилазе из наведене одредбе Споразума

Потпуно усклађено

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Предметни Предлог закона није релевантан са становишта прописа Европске уније.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

- / -

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

- / -

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

- / -